

Večernik

Leto III. (X.), štev. 236

Maribor, sreda 16. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velik politični proces

se je vršil 14. in 15. t. m. v Pulju, kamor so prišli iz Rima člani izrednega tribunala za zaščito države, da sodijo petorico istrskih Hrvatov in Slovencev, delavcev iz Berma pri Pazinu, ki so povodom fašistovskega plebiscita dne 24. marca — volitve v novi fašistični parlament! — iz nekega gozda oddali strele proti skupini volilcev, ki je z italijanskim učiteljem in z godbo na čelu korakala na volišče, in so pri tem zastavonošo smrtno, enega volilca pa težko ranili. S tem eno glasom obtožnice zagrešili ne samo zločin uboja, ampak tudi atentat na fašizem in na državo kot celoto in predlagana je za nje smrtna kazen. V trenutku, ko to pišemo, nam sodba — ki bi imela biti izrečena že včeraj popoldne — še ni znana.

Pri volitvah 24. marca, katerim je fašistični tisk pripisoval prvenstveni pomen, se je imel narod po trditvi istega tiska plebiscitarno izjaviti za fašizem ali proti njemu. Naravno, da je fašizem posvečal svojo posebno pozornost izidu volitev v novih pokrajinah, Istri, Julijski Krajini itd. Cele tedne pred volitvami je bil na delu poleg fašistovskih organizacij ves upravni aparat, vse je šlo od vasi do vasi in narodu so se dajala »navodila«, kako mora glasovati, in namigavalo se je, kaj bi moglo priti, če bi se narod odtegnil volitvam. Na dan volitev samih so bile na razpolago godbe, avtomobili in vse drugo in narod je — tako je poročalo fašistovsko časopisje — »veselo« šel na volišče. Bil je praznik.

Rezultat volitev je bil tak, kakoršnega smo pričakovali in ni nikogar iznenadil. Kdor je sledil toku predvolilne kampanje, je vnaprej vedel, da bo »plebiscit« za fašizem v Istri ravno tako ugoden kakor v drugih delih države. Naravno, da je dogodek pri Pazinu, kjer je bil edini »incident« na dan volitev, fašistovske mogočnike razburil in da so italijanski listi takoj prišli tudi s trditvijo, da so aretirani omladinci »Orjunaši« in »komunisti« in da je bilo njihovo delo »inspirirano od neodgovornih elementov onstran meje«.

Jasno je, da je fašizem nujno potreboval proces v svoje politične svrhe. In da bi mu dal še večji povdarek, je tribunal za zaščito države, ki je doslej samo še v enem slučaju sodil izven Rima, tokrat še v Pulj, glavno mesto Istre, da tam — kakor pravi fašistovski tisk — sredi istrskega prebivalstva izreče eksemplarično obsodbo krivcev in pa »elementov onstran meje«. Fašizmu je za njegovo politiko še vedno potrebna fikcija o iredenti v Istri in drugih neitalijanskih delih države, fikcija o podpihovanju iz naše države in fikcija, kako bi vse bilo lepo mirno in srečno in zadovoljno s fašistovskim režimom in z razmerami v Italiji, ko bi ne bilo podpihovanja s strani »elementov onstran meje«.

Zanimivo je, da se je za ta proces za interesirala tudi mednarodna protifašistična liga v Parizu ter je izdala na

Golgota naših rojakov v Istri

PET HRVATSKIH OMLADINCEV IZ ISTRE ČAKA PRED IZREDNIM FAŠISTIČNIM TRIBUNALOM SMRTNE OBSODBE.

LONDON, 16. oktobra. Avala poroča: Današnji »Manchester Guardian« objavlja poročilo svojega korespondenta iz Pulja o pričetku procesa proti istrskim slovenskim omladincem Vladimirju in Živku Gortanu, Dušanu in Vekoslavu Ladavcu ter proti Viktorju Bačacu. Proces se vrši pred fašistovskim izrednim sodiščem in so vsi mladeniči obtoženi, da so za časa zadnjih volitev streljali na fašiste pri čemer je bil en fašist ubit, eden pa težko ranjen. Obtoženci prisostvujejo razpravi v železni kletki.

Poročevalec »Manchester Guardian« je imel s predsednikom izrednega sodišča, generalom Crispinom razgovor takoj po njegovem prihodu iz Rima. General mu je pri tej priliki izjavil, da bo proces napravil kratek obračun, da se prebivalstvo enkrat za vselej ozdravi mentalitete obtožencev. Vsi obtoženci bodo po § 1 specialnega zakona za zaščito države obsojeni na smrt. Ta eksemplarična kazen bo v slučaju, da bi se tak dogodek ponavljali, izvršena tudi nad vsakim, kdor bi se pregrešil proti temu zakonu.

Kralj Zogu o razmerah v Albaniji

PRED OBSEŽNO REKONSTRUKCIJO SEDANJE ALBANSKE VLADE IN RAZPUSTOM PARLAMENTA.

TIRANA, 16. oktobra. O priliki otvoritve drugega zasedanja albanskega parlamenta je izražal kralj Zogu v svojem prestolnem govoru svoje zadovoljstvo nad delovanjem kabineta. Diplomatski odnosi s sosednimi državami so na najboljši poti, posebno, kar se tiče velike, zavezniške Italije. Prestolni govor navaja potem najvažnejše meddržavne pogodbe in zakone, ki jih je sklenila država. Notranje-politično se opozarja zlasti na zakon o organizaciji občin, na versko svobodo in ostale državljanske svoboščine. Kralj je

izražal tudi svoje zadovoljstvo, da stre me ortodoksni Albanci po ustanovitvi lastne avtokefalne cerkve.

Čitanju prestolnega govora so prisostvovali vse princezinje, zastopniki inozemskih misij in drugi dostojanstveniki.

TIRANA, 16. oktobra. Tu se zatrjuje, da je v kratkem pričakovati velikih sprememb v kabinetu. Snoči se je vršil kronski svet. Kakor se zatrjuje, tudi ni popolnoma izključeno, da bo kralj Zogu razpustil sedanji parlament.

Uvedba batinanja v madžarski armadi

BUDIMPEŠTA, 16. oktobra. Včeraj je bil predložen parlamentu načrt o reformi vojaškega kazenskega zakonika, ki določa mesto zaporne kazni za vojake v vojnem času uvedbo baštonade (batinanja). Utemeljena pa je ta določba zakona sledeče: V vojnem času je ohranitev discipline neobhodna potreba. Vsakemu zločinu mora takoj slediti kazen, potrebno pa je tudi, da se kaznovana oseba čimprej zopet vrne v vojaško službo. Sicer idealna zaporna kazen je v vojnem času popolnoma odpovedala, ker je bila vsaka kaznovana oseba za časa prestajanja kazni odtegnjena frontni službi. Zaporne kazni tudi niso imele nobene poboljševalne moči, ker je kaznovana oseba zamenjala strahote vojne z vojaško kaznilnico, kjer je dobivala prehrano in imela toplo in varno streho. Zlasti proti koncu vojne je bilo že vse polno vojakov, ki so se skušali odtegniti frontni službi z zločini. Tem zlorabam je treba napraviti konec. Zato določa novi vojaški kazenski zakonik, da se v vojnem času vse vojaške osebe, katerih zločin po zakonu ne bi bil kaznovan z več kot desetletno ječo, obsodilo na »batnanje«. Pri predložitvi zakona je socialistični poslanec Malasicz vzkliknil: »Lepa stvar, vračamo se zopet v srednji vek!« Poslanec Varnay (soc.) pa je zakričal: »Ni

kar se ne razburjajte! Lahko vas pomirim, da madžarska armada ne bo šla nikdar več na fronto!«

Herriot o Paneuropi

PARIZ, 16. oktobra. Bivši francoski ministrski predsednik Herriot je po svojem povratku s potovanja po Evropi sprejel novinarje in jim dal o panevropskem gibanju v centralnih državah Evrope sledečo izjavo: »Nikakor ne prikrivam, da imajo nemški nacionalci razne pomisleke proti tej ideji. Ti krogi pač še vedno živijo v idejnem svetu ustvaritve carinske zveze, ki je podelila svoječasno Prusiji hegemonijo, na drugi strani pa se obenem boje, da bi uresničenje Panevrope moglo dovesti do hegemonije Francije. Trudil sem se povsod, da sem razpršil te neupravičene bojazni. Naglašal sem tudi, da evropska zveza ni prav nič naperjena proti Ameriki, kakor tudi ni ameriška proti Evropi. Kako je pač mo goče nastopati proti potrebi in možnosti zveze evropskih držav, ko vendar živimo v času, ko velike industrije neoprestano ustanavljajo mednarodne karteje. Neprimerno boljše za Evropo pa bi bilo, ako bi se z vprašanji poštne prometa, zrakoplovstva, pomorske plovbe itd. bavila kaka centralna organizacija.

Nadir Kan se proglasil za šaha Afganistana

PARIZ, 16. oktobra. Kakor se poroča iz Pešavarja, se je Nadir Khan, osvoboditelj Kabula, proglasil baje za padišaha Afganistana.

„Grof Zeppelin“ nad Beogradom

BEOGRAD, 16. oktobra. Na svojem balkanskem poletu je prispel zrakoplov »Grof Zeppelin« davi ob 7.20 nad Beograd. Napravil je dva elegantna loka, letel globoko nad mestom in nadaljeval potem svojo pot proti Nišu v Sofijo in Bukarešt. Na ulicah so bile ogromne množice ljudstva, ki so prirejale posadki navdušene ovacije.

Izbruh vulkana Mont Pelea

PARIZ, 16. Oktobra. Vulkan Mont Pelé, čegar delovanje je že pred nekaj tedni povzročilo resno bojazen in so morali izprazniti vse bližnje vasi, je pričel včeraj zjutraj zopet z vso silo bruhati, kar je izzvalo med prebivalstvom pravcato paniko in beži trumoma na vse strani. Oblasti so odredile obsežne varnostne odredbe, ker ni izključeno, da pride do katastrofe.

BUDIMPEŠTA, 16. oktobra. Delavec Avgust Magyar, ki je bil pred dnevi radi umora svoje žene obsojen v Miškolcu na dosmrtno ječo, je poklical k sebi svojega branitelja in ga z razprostrtimi rokami prosil, naj vloži na sodišče prošnjo, da mu izpremene dosmrtno ječo v smrtno obsodbo. Ker pa je branitelj to odklonil, je izjavil obsojenec, da bo sam vložil na sodišče prošnjo, da naj ga obesijo.

Kratko veselje vlomilcev v Cverlinovo trgovino.

Včeraj smo obširno poročali o drznem vlovu v Gosposki ulici, ki sta ga izvršila Miroljub Damjanovič in Josip Gjurđević. Oba so že včeraj zarana prišli, a je Gjurđeviću uspelo pobegniti. Mariborska policija je o beguncu takoj brzojavno obvestila varnostne oblasti, danes pa je prejela iz Zagreba poročilo, da je bil Gjurđević že včeraj aretiran. Pri njem so našli še 5500 Din. Torej skoro vso gotovino, ki jo je ukradel v manufakturni trgovini Franca Cverlina. Razen tega so dobili pri njem tudi ukraden suknjič in telovnik. Aretiranca bodo pridržali v zaporih v Zagrebu, ker ga tudi tamkajšnje sodišče zasleduje radi dveh vlovov, do čim so njegovega pomagača Miroljuba Damjanoviča izročili mariborskemu okrognemu sodišču, kjer ga bodo za njegove svedrovske spretnosti primerno nagradili.

Nesreče.

Na križišču Klavniške ulice in ulice Ob brodu je neznan kolesar i vso silo zavozil v kolo trgovca Matije Laha in ga podrl na tla. Trgovca Lah je padel vsled nenavadnega in močnega sunka tako nesrečno, da si je natrl ključnico. Odšel je k zdravniku, ker pa je poškodba težjega značaja, je moral v bolnico. Neprevidni kolesar, ki je povzročil nesrečo, se ni zmenil za ponesrečenca in je brezobzirno pobegnil na kolesu.

Konj je udaril

v Loški ulici s kopitom 46 letnega Ivana Premelca ter mu levo nogo tako poškodoval, da so ga morali odpremiti z rešilnim vozom v bolnico.

Nevarnost proti od strehe magdalenske cerkve.
Stara cerkev magdalenske fare je deloma krita z opeko, deloma s škrliljem. Zadnji čas se opaža, da streha popušča in letijo cele plošče škrlilja raz strehe na zemljo ter ogrožajo številne pasante. Morda bi bilo umestno, da se ta nedostatek odpravi. Včeraj popoldne je za las manjkalo, da ni taka plošča občutno ranila neko gospo s tremi otroci.

Ob desetletnici „Drave“

O USTANOVITVI, RAZVOJU IN DELOVANJU »DRAVE«.

V soboto, 19. t. m. bo slavilo »Narodno železničarsko kulturno društvo «Drava» desetletnico svojega obstoja. V kratki dobi 10 let se je »Drava« povzpela do lepe umetniško-glasbene stopnje in jo danes že lahko prištevamo med najboljša in največja glasbena društva v dravski banovini. Delo, ki so ga vršili slovenski železničarji od prevrata pa do danes na kulturnem polju, zasluži, da se ga ob desetletnici »Drave« spomnimo.

Pred desetimi leti, avgusta meseca, je ustanovil železniški uradnik Joško Vokač »Železničarsko pevsko društvo «Drava» v Studencih. Njegov namen je bil, združevati narodne železničarje v stanovskem društvu in jim nuditi z glasbo razvedrila v težki službi. Sam je prevzel vodstvo zbora, ki je štel 18 članov. Nemcem je bila »Drava« že takoj v začetku trn v peti in stavili so ji na pot vse mogoče ovire in zapreke. Krepka volja članov, ki jim je predsedoval Franjo Doblekar, pa je premagala, dasi z velikimi napori, vse zapreke nemških »Kulturträgerjeve«. Že 1. 1920 je »Drava« prvič nastopila v Limbušu. Koncert »Drave« se je razvil v pravo narodno manifestacijo. Z družabnimi večeri, ki jih je »Drava« prirejala v Narodnem domu, se je kmalu priljubila vsemu narodnemu življu v Mariboru. S tem pa še ni bil program društva izčrpan in misliti je bilo treba na širše cilje, ki so si jih stavili železničarji. Novi pevovodja pok. g. Vladimir Premrou se je vneto lotil težavnega dela. Preko gmotnih ovir si je »Drava« pomagala z javnimi podporami, ki so bile precej izdatne. Zlasti so mlado društvo podpirali slovenski odvetniki, v prvi vrsti dr. Fran Irgolič, ki ga je članstvo v zahvalo izvolilo ustanovnim in častnim članom. L. 1921. je prevzel predsedniške posle g. Avgust Lukačič, tajniške pa je vodil g. Albin Živko. Posvetila sta se v glavnem notranji reorganizaciji društva in si nadela težko nalogo, da združita v »Dravi« vse narodne železničarje v obmejnem Mariboru.

Po razpustu »Werkstätten Kapelle« je »Drava« prevzela njen arhiv in ustanovila svoj godbeni odsek, kasneje tudi tamburaški. Društvo je dobilo svoj današnji naslov. Po sprejetju novih pravil so se vsi odborniki z vneto lotili dela. Uspehi niso izostali. Pevski odsek, ki se je delil v ženski in moški zbor, je marljivo vadil in prirejal razen nastopov doma tudi koncerte v okolici Maribora. Orkester je pod vodstvom g. Skačaja kmalu zaslovel in si pridobil naklonjenost vsega meščanstva. V juniju 1922 je pevski zbor prvič nastopil z velikim programom v Unionu. Trud odbornikov po razčiščenju in zboljšanju razmer je žel uspehe, kar je dokazal pevski zbor.

Leto 1922. spada med najplodnejša v vseh desetih letih delovanja. Pevski zbor je nastopil tudi še v Ljubljani in Daruvaru skupno z orkestrom. Razvoj »Drave« je bil pomemben za vse narodno železničarstvo na severni meji. Tega sta se zavedala tudi ljubljanska direkcija in UJNZ ter stalno podpirala društvo. Mnogo truda je stalo, da so baš železničarji sami uvideli važnost obstoja »Drave«, a še danes je mnogo takih, ki se tega ne zavedajo. Družabni večeri in javni dobrotniki so bili še v nadalje edini gmotni podporniki; zlasti sta podpirala društvo lju.

odvetnik dr. Rudolf Ravnik in ravnatelj Alojz Križnič, za kar sta bila na 4. občnem zboru l. 1923. imenovana ustanovnim in častnim članom. Na istem občnem zboru je bil imenovan častnim članom tudi g. Vlad. Premrou.

Po odhodu g. Lukačiča je društvo prehajalo neprestano iz krize v krizo. Pevski odsek skoro leto dni ni deloval, enako tamburaški, edino orkester se je držal. Novi predsednik gosp. Jarh je po enem letu odstopil in nasledil ga je g. Božo Gajšek. Vsem naporom novega predsednika se sprva ni posrečilo, spraviti društvo v pravi tir. Pevski zbor, glavna opora društva, je bil še vedno v krizi. Radi nerazumevanja s strani pevcev je g. Vlad. Premrou odložil taktirko, a ostal še dalje v društvu. Za izredne službe, ki si jih je pridobil, je bil imenovan častnim pevovodjem. G. Hladky, ki je prevzel nato zbor, je dosegel trenutno

izboljšanje položaja, ki je trajalo do koncerta v aprilu 1925. Po koncertu pa je zbor zopet zašel v krizo, iz katerega ga je rešil novi dirigent prof. Schweiger. Dve leti je trajal zastoj, ki je kvarno vplival na razvoj vsega društva. Leto 1926 pa je zopet bogato na razmahu in prireditvah. Pevski zbor je nastopil v Mariboru, Ljubljani, Celju, Ptuj in Begunjah. Orkester je bil stalno zaposlen, na leto do dvestokrat. Tamburaši pa so se udeleževali bolj na periferiji mesta. Soglasje v društvu pa zopet ni trajalo dolgo. Naslednje leto sta odstopila kapelnik Skačej in pevovodja prof. Schweiger. Zopet se je nahajalo društvo v krizi, ki je pretila postati celo katastrofalna. Mnogo truda je stalo, da so odborniki srečno izvozili glavna odseka iz krize. Pevski odsek se je skrčil; ostal je samo moški zbor. Društvu se je posrečilo dobiti novega pevovodjo v osebi učitelja g. Albina Horvata, za orkester pa novega kapelnika, g. Frana Koudeklo. Ob obletnici ljubljanske Glasbene Matice je »Drava« izvolila g. Matēja Hubada za častnega člana.

Leto 1927. je prevzel predsedniške posle g. Jože Mohorko. Novega predsednika in odbornike je čakala težka naloga. Tri leta krize so močno škodovala ugledu društva in ovirala njegov razvoj. Nade članstva in vse javnosti pa so se v polni meri izpolnile. Za »Dravo« so nastopili novi časi. Vsi odseki so se otresli malodušja in malenkosti ter pričeli z resnim delom. Pevski zbor je kmalu naštudiral nov program in nastopil z »Ojko« v Unionu. Orkester se je zopet dvignil na staro višino. Moški zbor je nastopil v Dravogradu, Bohinjski Bistrici, Jesenicah, Begunjah ter pred kratkim v Ljubljani in tako po vsej Sloveniji utrdil svoj dober glas, ki ga danes uživa. Orkester je nastopil z izbranim programom v Unionu in dokazal, da je zmožen tudi večjih koncertnih stvari. Ustanovil je šolo za pihalce, s čimer je ustregel želji mnogih, kajti v Mariboru je bilo že občutno pomanjkanje orkestralnega naraščaja.

Ob desetletnici se lahko »Drava« ponosno ozre na svoje dosedanje delovanje. Iz skromnega društva v Studencih se je razvila mogočna glasbena institucija, čije odseki se lahko z uspehom kosajo z najboljšimi v Sloveniji. »Dravi« iskreno čestitamo k doseženim uspehom in želimo, da bi tudi v bodoče nadaljevala tako uspešno delo na kulturnem po-

Manolescu

Brigitte Helm — Ivan Možuhin

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 16. oktobra. Gostovanje v Celju.

Četrtek, 17. oktobra ob 20. uri »Cerkvena miš« ab. C. Kuponi.

Petek, 18. oktobra. Zaprto.

Sobota, 19. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ab. B. Kuponi.

Nedelja, 20. oktobra ob 20. uri »Župan Stilmundski«. Kuponi.

Morala gospe Dulske na mariborskem odru. Po desetih letih je veležabavna poljska komedija »Morala gospe Dulske« zlasti radi angažmana izvrstne interpretke naslovne vloge — gospe Dragutinovičeve, zopet na repertoarju. Predstavo bo režiral g. Vl. Skrbinšek. Sodelujejo Dragutinovičeva, Savinova, Zakrajškova, Udovičeva, Starčeva, Kraljeva in Pečarjeva ter Rasberger in Skrbinšek.

Podružnica poštne hranilnice v Ljubljani se preseli v soboto, 19. oktobra v svojo novo palačo na Aleksandrovi cesti. Radi selitve bodo vsi njeni oddelki (tudi blagajna) na ta dan poslovali za stranke samo do 12. ure. Od ponedeljka, 21. oktobra dalje bo poslovala podružnica v novem poslopiu.

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI.

Mariborski in dnevni drobiž

K odklonitvi tržnih miz

na zadnji seji občinskega sveta mariborskega se nam poroča od strani konzumentov, kakor tudi producentov sledeče: Čudno se nam zdi, da je mogel občinski svet odkloniti tako važen predlog. Morda je hotela ironija usode, da je baš onega kritičnega dne tako deževalo, da je bilo na trgu vse polno luž, v katere so morale prodajalke polagati svoje blago. Poleg tega je treba imeti pred očmi, da je tlak Glavnega trga največ že v jutranjih urah na sveže ponesnažen in vse polnočno, še tako rigorozno pometanje prav nič ne zaleže. Naprava tržnih miz bi se vspričo zelo natančnega pobiranja stojnine ne-le v najkrajšem času izplačala oz. amortizirala, ampak bi bile te stojnice tudi izdaten vir dohodkov za mestno blagajno. Zainteresirana javnost opozarja merodajne činitele na naredbo št. 603, priobčena v Uradnem listu št. 136 od 27. avgusta 1919, točka 7 in 13 glede kompetence tržnih nadzornikov v pogledu skrbi za red in higijeno na mestnih tržiščih? Ker ta naredba še ni bila preklicana, oziroma nadomeščena z drugo, je pač umestno, da zahtevamo državljanji spoštovanje veljavnih zakonov in naredb tudi od strani občin samih! Morda se pa ne izdajajo naredbe v svrhu shranjevanja v — arhivu?! — Na to odkritosrčno opozorilo pričakuje javnost vsaj — pojasnila, če je od veljavne naredbe do dejanja taka razdalja.

II. deška osnovna šola.

Pouk za učence IV. razreda, ki je bil radi škrlatinske ustavljen, se prične zopet v petek, dne 18. oktobra. — Upravitelj.

Iz šolske službe.

Honorarni suplent Vladimir Gustinčič je premeščen iz Krka v Maribor, suplent dr. Vladko Pregrad iz Mostarja v Maribor, suplent Ivan Mlinar iz Murske Sobotice v Celje in Rajko Burg iz Caribroda v Ptuj.

Gospodinjstvo-nadaljevalna šola v Krčevini - Lažtersberg

pri Mariboru — Tomšičev drevored, sprejema učenke v nedeljo, dne 20. oktobra ob 10. uri. Dekleta, stara 17 let, naj pridejo osebno same ali s stariši.

Gradnja vzpenjače in sanatorija na Pohorju.

Podpisovanje delnic za gradnjo vzpenjače na Pohorje lepo napreduje in je podpisanih že za preko pol milijona delnic. Kakor se nam poroča, sta podpisala več delnic tudi neka zdravnik iz Varšave na Poljskem ter neki zdravnik iz Slovenije, ki se bavi z načrtom, da zgradijo na našem zelenem Pohorju, čim bo vzpenjača zgrajena, sanatorij. Pohorje bi s tem kmalu postalo znano tudi v mednarodnem svetu in je le želeži, da bi čimprej prišlo do uresničenja že tako dolgo obstoječe želje, da se zgradi vzpenjača. Priporočamo zato mariborskemu občinstvu in tudi deželanom, naj pridno podpisujejo delnice. Denar bo vsekakor plodno naložen.

Današnji trg

je bil zelo bogato založen. Na živilskem trgu je bilo polno jesenskih dobrot iz vrtov in polj. Cene so bile zelo primerne. Največ je bilo zelja po 50 do 75 para glavica. Krompir, to najvažnejše hrano, so prodajali po Din 5 do 6 po merici. — Na Vodnikovem trgu je bilo le 7 vozov z Dravskega polja. Na perutninarskem trgu je bilo mnogo blaga po sledeči ceni: Piščanci par 30—40 Din, goske Din 25—40 kom. Na senenem trgu je bilo tudi danes malo življenja, kakor v soboto. Vzrok je vinska sezona dela v vinogradih in na kmetijah. Vsega je dospelo na trg le 14 vozov sena. Kupčija je bila zelo slaba.

Krvava trgatav.

V Drvanji pri Sv. Benediktu kraj Sv. Trojice so imeli na znanem Frelihovem posestvu vinsko trgatavo. Med »berači« je po trgatvi prišlo radi neke podeželske lepote do prepira. — Miško Ficko, eden najopasnejših konkurentov je postal tarča za revolverski strel, ki mu je predrl desno nogo. Miško je padel in si pri tem še zlomil že prestreljeno nogo. Medtem je padel med vojskujočimi se fanti še drugi strel, ki je na mestu ubil posestnikovega sina Franja Bratuša. Miško Ficko je moral v bolnico, Franček pa, ki je postal žrtev po nedolžnosti — bo pokopan. — Orožništvo je povzročiteljem prepira in smrti že na sledu.

Krasna jedilna buča.

Pri tvrdki M. Berdajs v Mariboru je razstavljena krasna jedilna buča, 1.10 m dolga tehta pa nad 40 kg. Buča, »Vegetable Marrow«, je zrastle na posestvu g. Ignacija Frasa, Jelenče št. 39 pri Pesnici. —

Škrlatinka v Mariboru.

V našem mestu so se v zadnjem času zopet pričeli pojavljati slučajni obolesti na škrlatinki, kakor pač vsako leto po začetku šol. Mestnemu fizikatu je bilo od 8. do 14. oktobra prijavljenih 6 slučajev iz mesta in predmestij, ki pa so vsi lahkega značaja. Mestni fizikat skrbno nadzira vse slučaje in je odredil dosejati že zatvoritev več posameznih razredov na raznih osnovnih šolah in ni nobenega vzroka za bojazen, da se bi bolezen razširila. —

Nepreviden voznik.

Matija M. hlapec pri Scherbaumu, je včeraj peljal z dvovprežnim vozom tako neprevidno po Jadranski ulici, da je na železniškem križišču z rampe potrgal precejšen del mreže. Škodo ba moral poravnati. —

Posebna godba z izbranimi ruskimi komadi bo spremljala film

K O Z A K I

KINO UNION

Pendrek vendar zaleže.

Kolesarji, ki so večna nadleža naših ulic, se kljub vsem ukrepom in odredbam nočejo spametovati. Ako ne divjajo, vozijo napačno, ali pa brez luči. Tudi včeraj proti večeru je pasiral brez luči križišče Tržaške in Pobreške ceste 34letni ključavničar France Maher, ki pa na stražnikov znak »Stoj!« ni hotel ustaviti, temveč je z vso silo pognal svoje kolo mimo stražnika. Naključje pa je naneslo, da sta mu v smeri proti državnemu mostu zastavili pot dve ženski. Maher je sicer zakričal: »Hop, hop!« predno pa sta se mu umaknili, je on v veliki brzini krenil preveč na stran, se zadel v zidano ograjo in z vso silo telebnil na tla. Predno pa je utegnil pobrati temeljito zrahljane ude, je stal že stražnik za njim in zahteval, da se mu neprevidni in neubogljivi kolesar legitimira. Maher pa ni hotel ustreči mozu postav, temveč je hotel nadaljevati svojo pot. Ko je stražnik prišel za kolo, se je možakar silno razburil. Ker tudi jeza ni zalegla, je spustil kolo in zgrabil stražnika z vso silo za vrat in prsa, kar je ponovil trikrat zaporedoma, dočim je stražnik trikrat krepko mahnil s predrekom, da so utrkni udarcev zasijali v Maherjevih očeh. Zabavni prizor je privabil mnogo ljudi, ki so z zadovoljstvom in zanimanjem zasledovali potek neenakega boja. Na bojišče je prišel še drugi stražnik, do takrat pa je že pendrek izužil kolesarja, da mora v mraku voziti z lučjo in tudi spoštovati ukaze varnostnih organov. V kolikor pa javna pendreška lekcija ni zalegla, bo poskrbelo sodišče, ki bo Franca Maherja nagradilo radi navedenih prestopkov, predvsem pa radi javnega nasilstva.

Ce žena hlode žaga.

Včeraj so prepeljali v splošno bolnico 45letno drvarjevo ženo Marijo Štruclovo iz Smolnika pri Rušah. Hoteč pomagati mozu pri žaganju hlobov, je tako neprevidno manipulirala, da ji je precej težak hlobo pri padcu zlomil levo nogo.

Ana Karenina

John Gilbert — Grete Garbo

Pri boleznih srca in poapnenju žil nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura naravna »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. I. Plesne vaje turističnega kluba »Triglav« se vrše vsako sredo in soboto v Narodnem domu. Novi člani in članice se še sprejemajo pri večerni blagajni. Odbor.

Nekaj dni v neodrešeni Primorski

Bil je krasen jesenski dan, ko sem se peljal po lepi Gorenjski napram Gorici. Na vseh postajah je vladalo najživahnejše razpoloženje. Le moje srce je bilo otožno. Zavedal sem se v polni meri dejstva, da se bližam ogromni jetišnici, v kateri hira na stotisoče mojih bratov in sester, ki nimajo na vesti nič drugega, kakor da pripadajo slovenskemu rodu.

Ko se je pomikal vlak skozi podmeljski predor, so mi zažvenketale nasproti težke verige, v katere je vkljenjen naš narod na Primorskem. In te verige so neskončne, kajti razprostirajo se od Podmelca do naše najskrajnejše istrske vasi.

Zagledal sem prve ujetnike. Na njihovem obrazu so bile zarežane globoke brazde, ki sem jih opazil na obličju slehernega našega človeka, kjerkoli sem hodil.

Naš narod je strt in obupan vsled strahne Kalvarije, po kateri hodi od momenta, ko so zagrmeli topovi na soški fronti in je bila Primorska, druga Šumadija, iztrgana iz naročja matere Jugoslavije. Od takrat ga obdajajo noč in dan strupeni plini, ki mu razkrajajo meso do samega mozga. Naša uboga para je oropana vsega, prav vsega.

Naš jezik je že davno preganjan iz vseh šol in uradov. Naše učiteljstvo je penzionirano ali pa premeščeno v Sicilijo. Na njegovo mesto se je vgnezdilo sicilijansko. Pretežna večina tega sicilijanskega učiteljstva pa ne pozna niti abecede. Edina njegova zadača je, da širi analfabetizem in vlija v srca naše zlate dece najhujše sovraštvo napram vsemu, kar diši po Jugoslaviji.

Isto usodo, ki je doletela naše učiteljstvo, deli sedaj naša duhovščina. Naše gostilne in trgovine zapirajo za najmanjši prestopke. Nove licence pa našim reflektantom sploh ne izdajajo več. Več naših gospodarskih zadrug in denarnih zavodov se je polastil dušmanin. Naša kraljeva imena so že davno italijanizirana. Sedaj italijanizirajo še naše priimke in naša imena. Nevenko prekrsti učiteljica v šoli v Nevis. To je isto, kakor če bi prekrstila Mihaela v Gašparja. Slovenščina je zabranjena celo na nagrobnih spomenikih. Povsod mrgoli vojaštva, milice in picljev. Naši ljudje se izogibajo eden drugega. Ako bi se slučajno sešli trije in govorili o trgatvi, preti nevarnost, da pride karabinier in jih pelje na kvesturo, češ da so kovali komplot napram Italiji. Našemu narodu se godi slabše, kakor zadnjemu na verige priklenjenemu psu čuvaju. Vsa Primorska je

postala v pravem pomenu besede prav obsežna pisarna. Naj navedem samo dva slučaja, ki sta tipična, kako presojata dva kmečka reveža današnjo situacijo v zasedenem ozemlju.

Pred trgovcem sem srečal našega bivšega hlapca, ki je pripeljal breskve na goriški trg. Vprašal sem ga, kako in kaj. »Ko so padale na nas največje grante, se nam ni godilo tako slabo, kakor se nam godi danes. To življenje je pasje. Iz nekaterih vasi se je izselilo do 60% moških v Ameriko, da se izognejo neznošnemu preganjanju.«

V neki prijazni vipavski vasi sem obiskal 70letnega Matevža, bivšega neugnanega hudomušneža. Ko me je zagledal, so mu stopile solze v oči. »Kake grozne čase smo doživeli, odkar so nas zapustili junaški Bosanci in Dalmatinci. Jaz bom šel kmalu tja«. Pokazal je z žuljevo roko na pokopališče. »Tam me ne bo nihče več preganjal. Toda kaj bo z mojim drobižem, kateri nima več očeta?« Pokazal je na tri krasne, zagorele vnuke. »V kleti imam enih 100 hl vina. Vse to vino bi spustil po zemlji od veseleja, ako bi videl samo še enkrat marsiči mimo te hiše junaške Bosance in Dalmatince.«

Besede te priproste kmečke duše so mi segle v srce. Potolažil sem ga, da ima Jugoslavija še na stotine junaških bosanskih in dalmatinskih bataljonov, ki čakajo samo še povelja: »Pomozi Bog junaci!« Pri teh besedah je zaihtel na glas kakor otrok.

Pred kratkim se je mudil na Goriškem član manjšinske komisije. Potoval je po raznih naših vaseh. Nekoga 12letnega fantka je vprašal, kake narodnosti je. »V šoli smo vsi Tuljani, doma pa vsi Slovenci«, se je glasil njegov odgovor. Take razmere vladajo danes v oni Goriški, ki je bila pred vojno slovenska, kakor Šumadija srbska.

Ta članek je namenjen onim stoterim trgovcem, industrijalcem in predstavnikom slovenskih denarnih zavodov v slobodni Sloveniji, ki se ob vsaki priliki bahajo z nacionalizmom, korespondirajo pa z vsemi tvrdkami v zasedenem ozemlju v vseh mogočih jezikih, samo nikdar v slovenščini. S takim poslovanjem onemogočujejo našemu privatnemu uradništvu v zasedenem ozemlju vsako najmanjšo eksistenco.

Tej gospodi veljaj znani izrek: Kdor ne čišla svoje slobode, ta je pač ne zasluži!

V verski blaznosti

TRAGEDIJA V HIŠI SKROMNEGA PARIŠKEGA OBRATNIKA. — OČE, HČERKA IN PRIJATELJICA.

Predmestje de la Chapelle v Parizu je zelo razvpito. Po tamkajšnjih ozkih in temnih ulicah se dogajajo neprestano vse mogoči zločini. Ljudje so tamkaj sicer navajeni že na vse, vendar pa se je pred nekaj dnevi tudi njih polastilo veliko razburjenje. Pripetil se je namreč nenavaden zločin.

V petem nadstropju dvorišnega trakta ene od teh hiš stanuje že dolga leta strgarski mojster Moniot s svojo 35letno hčerko Marcelo. Starec je že zgodaj zgubil svojo ženo in je zato posvetil vso svojo ljubezen svoji hčerki, ki je odklonila že celo vrsto snubačev, samo zato, da se ne bi ločila od svojega očeta. Pred šestimi leti sta spoznala oba starejšega dekleta, s katerim sta kmalu sklenila prijateljstvo. To dekle, Delecluse po imenu, ni bilo preveč razvajeno in mladenka je bila vsa srečna, da je mogla napraviti novo poznanstvo.

Moniotova hčerka Marcela in Delecluseva sta bili zelo pobožni in sta zelo pogosto zahajali v cerkve. Pred nekaj dnevi pa so se pri Marceli pričeli pojavljati prvi znaki verske blaznosti. Cele ure je stala nepremično, kakor zamaknjena. Začudenemu očetu je na vprašanja vedno odgovarjala: »Govorim z onimi tam gori...«

Staremu Moniotu je bilo dobro znano, da naginja njegova hčerka k misticizmu, vendar pa na to ni polagal posebne važnosti. Pretekli teden je našla neka sose-

dinja Marcelo v nenavadnem razburjenju. »Neka višja sila«, je vpila, »mi ukazuje, da naj umorim svojega očeta!« Soseja se je prestrašeno umaknila in skušala Marcelo pomiriti, kar se ji je končno tudi posrečilo. V soboto je odšla Delecluseva, ki je prebila sicer stalno vsako noč od sobote na nedeljo pri Moniotovih, k svojim prijateljem in se je vrnila zopet v ponedeljek.

Nedelja je potekla popolnoma normalno. Le proti večeru je rekla Marcela: »V ponedeljek se bo govorilo o meni...« In res! Ko je odšel stari Moniot v ponedeljek zjutraj, kakor običajno, na delo, je skočila njegova hčerka Marcela za njim in mu izročila svojo denarnico z besedami: »Tu moj denar. Ne bom ga več rabila!« Oče je vzel denar in odšel v svojo delavnico.

Kmalu nato se je odigrala v Moniotovi kuhinji krvava tragedija. Že ob 6. zjutraj je bilo slišati iz kuhinje obupne klice na pomoč. Skozi okno so ljudje opazili Marcelo z velikim kuhinjskim nožem v rokah in njeno prijateljico Deleclusevo, ki se je skušala rešiti v sosednjo sobo, kar pa se ji ni posrečilo. Obupen boj se je razvil med obema, slišati je bilo še nekaj zamolklih krikov, nato pa je bilo zopet vse tiho. Marcela se je pojavila pri kuhinjskem oknu in ga mirno zaprla, skozi okno pa je začela curljati kri na dvorišče. Sosedji so takoj poklicali policijo, ki je vdrla v kuhinjo. Nudil se ji je stra-

šen prizor. V kuhinji je ležalo truplo Delecluseve. Imela je vse polno težkih ran, zadanih z velikim nožem. Par korakov naprej pa se je isti hip zgrudila mrtva na tla tudi Marcela Moniot. Porinila si je nož naravnost v srce.

Tragedija se je vsekakor pričela v kuhinji, kjer je bilo vse pripravljeno za zajutrak. Gospodična Delecluseva je bila nenadoma napadena in se je skušala z begom rešiti v postransko sobo. Prevrženi stoli in tudi sicer popolni nered so pričali o obupnem boju med obema ženskama. Morilka je vsekakor izvršila svoje krvavo dejanje v trenutni verski blaznosti, o čemer priča tudi dozdevno povelje neke višje sile, da naj umori svojega očeta. V zadnjem trenutku pa si je raje izbrala drugo žrtev.

Obe trupli so prepeljali v svrhu obdukcije v sodno-medicinski zavod, kamor je takoj prihitel tudi obupani stari Moniot, ki se nikakor ni mogel utolažiti, temveč je neprestano izjavljal, da morejo biti samo sanje, kar vidi pred seboj.

Devet let s kleščami v telesu

V Angleškem mestu Yerseyu živi neka ženska, ki se je zadnje čase neprestano pritoževala, da ima hude bolečine v spodnjem delu telesa. Ker zdravniki nikakor niso mogli ugotoviti značaj bolezni, so jo dali rentgenizirati in so pri tej priliki ugotovili, da ima v želodcu majhne kirurške klešče. Ker je bila ženska pred šestimi leti operirana v neki londonski bolnici, je mislila, da je operater tedaj pozabil klešče. Zato je vnovič odšla v dotično bolnico. Pred operacijo je izjavila zdravnikom, da jim bo poklonila ta instrument, ki je postal sedaj takorekoč že njena last. Toda, ko so zdravniki potegnili klešče iz želodca, so ugotovili, da te klešče sploh ne izvirajo iz njihove bolnice in so zato dar odklonili. Šele kasneje se je ženska spomnila, da je bila operirana še enkrat poprej v neki drugi bolnici in sicer pred 9. leti. Očividno je zdravnik tedaj med delom pozabil na instrument, ki ga je potem nesrečna ženska nosila v želodcu celih devet let.

Oropana svetniška krsta

V Neumarktu na Bavarskem je bil izvršen v soboto ponoči vlom v tamkajšnjo samostansko cerkev sv. Vida, v kateri je tudi steklena krsta svetnika Luciusa. Roparji so vlomili tudi v krsto, odnesli več kosti ter svetnikov prsni križ z dragocenimi kamni kakor tudi več jako dragocenih čipk, izvirajočih iz 16. stoletja.

Problem dima v Parizu

V Parizu se je pojavil sedaj nov problem. Gre namreč za dim, ki ga spuščajo številne ladje v središču mesta, kadar plovejo po Seini. Število ladij je v zadnjem času tako naraslo, da je bila sestavljena posebna komisija, ki ima nalogo, da študira, kako naj bi se čim uspešneje odstranila ta nadloga za prebivalstvo sredi Pariza.

Zakladi Aleksandra Velikega

Neki ruski starinoslovec je mnenja, da se mu je posrečilo odkriti kraj, kjer je Aleksander Veliki na svojem povratku iz Indije in Perzije po poročilih grškega zgodovinarja Ksenofona zakopal velik del svojih zakladov. Kraj leži v bližini mesta Baku pri Šemaci in se opira učenjaku pri tem na razne listine iz Carigrada. Sovjetska vlada je naprosila perzijsko vlado, naj gre ekspediciji ruskega učenjaka pri njegovem raziskovanju čim bolj na roke.

Sokolstvo

Vsesokolski zlet v Beogradu leta 1930

V preteklih dneh se je mudilo zastopstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Beogradu, da uredi vse potrebno glede vsesokolskega zleta v Beogradu l. 1930. Zajedno s tamošnjim zletnim odborom so bile odstranjene vse ovire glede prireditve zleta, ki so se pojavljale od časa do časa ter so ovirale dosedanje pripravljalo delo. Zletni odbor je začel takoj z intenzivnim delom, začela je poslovati zletna pisarna, urejeno je finančno vprašanje zleta, ki bo ugodno rešeno, upoštevajoč predpisani garancijski fond, v katerega prispeva vse članstvo. Z deli na telovadišču, ki bo v sredini mesta pri novi tehniki, se začne v prihodnjih dneh. Telovadišče bo urejeno za 4500 telovadcev ter za 80.000 gledalcev. Glavni zletni dnevi so določeni za Vidov dan 1930. Razen tega se bo vršil v mesecu juniju nastop naraščaja, dijaštva in vojske. Vabila Čehom, Poljakom, Rusom itd. bodo razposlana v prihodnjih dneh. Kakor prihajajo poročila, se pripravlja zlasti češko Sokolstvo, da v velikem številu poseti naš zlet, pa tudi Poljaki se živahno pripravljajo. Proste vaje za članstvo, članice, za naraščaj in deco so že določene ter se pridno vadijo v vseh župah. Tudi za tekme se društva živahno pripravljajo ter je pričakovati, da bo število tekmovalcev veliko. Priprave za nastop vojaštva so tudi že v teku.

Vsesokolski zlet v Beogradu bo ena naših največjih manifestacij. Zato je nujno potrebno, da se začno vsa društva prav intenzivno pripravljati za zlet. Po vseh društvi se naj osnujejo potne blagajne, ki naj zbirajo prispevke za kritje potnih stroškov, skrbite povsod, da si pravočasno nabavite kroje itd. V vseh društvi se naj pridno podučujejo proste in redovne vaje in se naj pripravljajo za tekmo. Ne pozabite na naraščaj, ki se naj tudi udeleži zleta na naraščajski dan. — Češki naraščaj pride v velikem številu na naš zlet. »Sokolski Glasnik« bo prinašal stalna poročila o pripravi. Zasedujte pazno ta poročila!

Zaloigra v zdravniški rodbini

V Olmucu na Moravskem se je odigrala v nedeljo pretresljiva rodbinska tragedija. 54letni zdravnik dr. Artur Sonnenschein in njegova soproga sta izvršila samomor. Rudolfin se je zastrupila z morfijem. Dr. Sonnenschein je takoj poklical zdravnika. Ko pa je ta prišel, je našel svojega tovariša poleg trupla njegove žene, katero je krčevito objemal. V naslednjem trenutku je potegnil dr. Sonnenschein iz žepa samokres, si pognal kroglo v glavo in se zgrudil na truplo svoje žene mrtev na tla. Kakor poročajo listi, je šla dr. Sonnenscheinova soproga prostovoljno v smrt iz žalosti radi dolgoletne bolezni svojega moža.

Volčja nadloga v Dalmaciji

V vasi Dijavici, nedaleč od Splita, se je pripetil te dni zanimiv slučaj, kakršnega ljudje že dolgo ne pomnijo. Dva volkova sta vdrla v stajo posestnika Ivana Čovića, nedaleč od njegove hiše ter mu poklala vseh 40 ovc. Na lajanje psov so prihiteli sosedji, na kar sta volkova takoj zbežala. Da priskočijo težko oškodovanemu tovarišu na pomoč, je stavil neki kmet sledeči predlog: »Odnesimo iz te staje vsak po eno raztrgano ovco domov, v stajo pa privedimo potem vsak po enega živega ovna.« In res je bila Čovićeva staja že tekom ene ure zopet polna ovc. Plemeniti čin seljakov je napravil daleč naokrog najboljši utis.

Novo otvorena trgovina s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 2541

Gregočičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj. občinstvu za blagohotna naročila.

Cene brezkonkurenčne!

Postrežba točna in solidna!

Solske potrebščine, otroške nahrbtnike, aktovke, galanterijo, drobnarijo, parfumerijo, pletenine, nogavice itd. na debelo in na drobno priporočila

DRAGO ROSINA, Maribor

Vetrinjska ulica 26

9232

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 193

»Z vami?« je vprašala Bianka.
 »Z nami... svojimi služkinjami...«
 »Torej ste ena izmed služkinj gospodarja te palače?«

»Da... sedem nas je...«
 Perina je bila tako očitno v zadregi, da je Bianka zapazila in se vprašala, odkod neki prihaja ta zadrega. Število Aretinovihih služkinj je ni presenečalo; v palači njene matere jih je bilo še mnogo več.

»Torej«, je povzela, pomirjena vse bolj in bolj, »vi pravite, da je gospod Aretino dober človek in poštenjak?«

»Da... to se pravi... do nas je dober, a vi mu ne zaupajte popolnoma.«

»Njemu? Zakaj ne?«

»Draga gospodična! Ne vprašajte me... v vaših lepih očeh vidim toliko nedolžnosti, da se ne vem kako izražati. Toda če hočete odgovoriti po pravici na moja vprašanja, vam morem nemara koristiti... Kajti po plemenitosti in nedolžnosti vašega obraza sklepam, da niste namenjeni, da bi postali to, kar smo postale me druge.«

»Kaj pa ste postale?« je vzkliknila Bianka začudeno.

»Poslušajte me dobro. Vi ne poznate Aretina, kakor pravite. Ali vas je on pripravil do tega, da se nahajate v njegovi palači? Z eno besedo, ali si vas je najel kot novo služkinjo?«

Bianka je streslo.

»Ne, ne«, je dejala. »Tisti, ki me je privedel semkaj, je... no, saj ste ga videli.«

»Bembo?«

»Da, tako pravi, da mu je ime.«

»Oh, to je ostudna in hudobna duša. Gorje vam, ako ste v njegovi oblasti. Kako se je zgodilo, da ste prišli z njim v to hišo?«

Bianka je preprosto in naivno povedala svojo povest.

Tako je Perina izvedela, da je Bianka hči tiste slavne kurtizane, pri kateri je Aretino preživel sinočnji večer. In ko je Bianka dokončala svojo povest o dogodku v goščavi, je razumela vso strašno resnico.

»Pomilujem vas«, je dejala in ni mogla več premagati solz, ki so jo obile od sočutja. »Tako mlada, tako lepa, pa v oblasti take zveri!... Toda otihi se hočem. Branile vas bomo vse, jaz in moje tovarišice. Še Aretin sam bi vas branil pred nakanami tega človeka. In če bi bil tako podel, da bi se združil z Bembo zoper vas, vas spravimo me odtod. Pomirite se torej in pokrepčajte se; najprej jejte nekoliko, nato pa bežite in poičite.«

»Da bi me spravile odtod! je vzkliknila Bianka, vijoča si roke. »Saj ravno to je nemogoče!«

»Zakaj pa?« je vprašala Perina ošuplo.

»Zato, ker mi je človek zagrozil s strašno katastrofo! Ako ga zapustim, je moja mati... oh, moja mati...«

»Kaj?«

»Izgubljena! Zavedam se, da ta podla duša ne preti zaman. Spoznala sem, da govori resnico, da pravi, da ve za strašno skrivnost, ki pomeni neizogibni pogin moje matere...«

»Pa ostanite tukaj, če je že tako, da morate! Toda prisežem vam, da vas bomo branile vse, kar nas je!... Nikar se ne bojte,« je dodala, videča, da se obup polajša Bianke iznova, prepustite nam vso skrb... Če vas v to hišo ni spravil Aretino sam, marveč vam preti Bembo s svojimi zahtevami, bomo že našle sredstvo, da vas otmemo. Le pomirite se...«

Na nujno prigovarjanje Perine, ki je prisegla, da se ne gane od nje, dokler bo spala, je Bianka privolila in legla oblečena na posteljo. Skoraj mahoma je zaspala globoko spanje, ki jo je oživilo in okrepčalo, dasi so jo neprestano motile hude sanje.

Proti večeru se je zbudila in zagledala Perino, ki je sedela ob njeni postelji in se ji smejala.

Bianka se ji je dala pogovoriti in sedla... mizo, na kateri je vabila že pripravljena večerja.

Jedla je z dobrim tekom; saj je bila v tistih srečnih letih, ko žalost, najsi bo še tako silna, človeku ne brani jesti in spati.

Po končani večerji je Perina ravno hotela nadaljevati jutranji pogovor, ko je zadonel Aretinov glas:

»Perina!«

»Pustim vas za trenotek samo,« je dejala Bianki, »a se vrnem, kakor hitro mi gospodar pove, kaj hoče. Gotovo mi hoče dati svoja povelja zaradi vas.«

Aretino je zaklical drugič; Perina je odhitela.

Nekaj minut nato so se odprla vrata zopet... In kdo je vstopil? Bianka je zagledala s strahom Bembo pred seboj. Vstala je in se pripravila na novo borbo.

Kakor bralec ve, si je Bembo najprej ogledal ulico, nato pa je zaprl vrata in se približal Bianki.

»Vidim,« je dejal s svojim strupenim usmevom, »da imate v roki še vedno tisto lično igračko, ki nosim njene sledove.«

Pokazal je svojo roko, obvezano z belim platnom.

In ko je Bianka po svoji prejšnji taktiki trdovratno molčala ter samo nervozno stiskala zlati ročnik svojega bodalca, je povzel:

»Vidi se vam, da ste hči svoje matere. Imperija, vaš mati, je z bodalom umorila velerodnega Ivana Davila, in Svet Desetorice še vedno ni našel njegovega morilca.«

Bianka se je stresla od groze, in Bembo je zapazil, da je na tem polju razgovora res močnejši od nje.

Sedel je, v nekoliko razdalji od deklice.

»Vidite, je dejal, da se vam ni treba bati, da bi rabil silo, kakor sem storil po neumnosti v goščavi. Dajte torej, poslušajte me enako mirno, kakor bom jaz govoril z vami.«

Toda ta mirnost je obstojala samo v besedah, ki jih je rabil kardinal.

Njegov glas je trepetal.

V očeh so se mu kresale čudne iskre.

Tuintam ga je stresel drhtljaj.

Bianki se je zdel še strašnejši kakor sinoči, ko jo je hotel napasti s silo sredi goščave.

»Poslušajte,« je povzel Bembo nenadoma, »prišlo je tako, da moram zapustiti Benetke še nocoj. Toda sklenil sem, da boste moja, preden odidem... Moja boste...«

Ona je strastno odkimala z glavo in pokazala nabrušeno ost svojega bodalca.

»Vi ne razumete,« je nadaljeval kardinal zamolklo.

»Hočem, da se mi vdaste radovoljno. Ljubim vas; ljubim vas kakor najzadnji norec na svetu; vi pa me sovražite. Ker ne gre drugače, se objameva tako; eden s sovraštvom, drugi z ljubeznijo v srcu.«

In ko je padel nanj pogled, poln skrajne drznosti, pogled, navdahnjen in navdan z grozo in pogumom, se ga je lotil popadek pravcane besnosti. Njegova beseda je postala nerazločna, njegove geste brezzvezne. Zajecjal je:

»Moja boš, prokleta punica, ali slišiš? ... Ti sama se boš izročila mojim poljubom!«

Zadihal se je.

Iz oči so mu švigali bliski.

Vstal je bil, in njegova roka, obvezana z belim platnom se je iztegnila proti nepremični Bianki, kakor da jo hoče zagrabit.

Zahropel je:

»Poslušaj! Zdej je dovolj hinavščin, dovolj bedast in brezuspešne nasilnosti. Ljubim te, in ti boš ljubila mene. Izberi, kakor ti drago: ali ti v mojem naročju, zdajle, na mestu, ali pa tvoja mati aretirana kot morilka, preden mine ena ura.«

Bianka je presunljivo vzkliknila.

Umaknila se je tja v najtemnejši kotiček sobice.

Bembo je ostal tam, kjer je bil.

Zarenčal je:

»Pojdi sem!«

Ona se je stisnila še globlje v svoje zavetje.

»Lepa hči,« se je rogal Bembo, »ki izroča svojo mater krvniku!«

Nov krik, slabotnejši in še bolj obupan, se je začul z Biankinih ustnic.

Bembo je videl, da je zmaga njegova.

Stopil je dva koraka naprej.

»O, mati moja!« je vzkliknila Bianka in pogledala kardinala z očmi, polnimi čudovite vedrosti. »O, mati, umriva torej obedve, če je že tako, da je smrt edina najino poslednje pribežališče...«

(Nadaljevanje sledi).

Fotografiram vse!

Portreti, brzoslike, industrija, sport.
 Najnovejši aparati in svetlobne naprave.
 Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer,
 Gosposka 39. 2286

Veliko zračno

lepo meblvano sobo, solnčna stran
 (pripravno za dva gospoda) oddam takoj.
 Naslov pove uprava »Večernika«, 2642

Dobro lidočo trgovino z mešanim blagom
 oddam. Vpraša se v Novi vasi, Boljankova
 cesta št. 2. 2637

Stanovanje,

dve lepi sobi, kuhinja, shramba itd. v
 novi hiši, tik kolodvora, Orehova vas,
 se odda v najem s 1. novembrom. 2640

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja:
 Pletarna M. Vežjak, Maribor,
 Vetrinjska ulica 17. 2319

Vse vrste pletenin po meri,

ženske obleke, veste, puloverje, zimsko
 spodnje perilo, nogavice in vsakovrstna
 popravila izdeluje najbolje, najhitreje
 in najceneje: Strojna pletarna,
 Vojašniška ulica 2. 2318

KAJENJE JE STRUP!

Vsak se lahko igraje odvadi zdravju škodljivem kajenju,
 z našimi »EX«-tabletami. V 14 dnevih prestane tudi naj-
 strastnejši kadilec kaditi, ako vzame »EX«-tablete dnevno
 trikrat. So popolnoma neškodljive. Omot Din 30— in
 poštnina. Cela kura pet omotov Din 145—, franko.

2407

Razpošilja po povzetju

»Aurora« Sekt. 19, Novisad, Zeljeznička 38.

Spominte se CMD!

Dobro znano
Sirkovokislo
zeljedobite od danes dnevno
pri trdkiIvan Sirk
Maribor, Glavni trg

Naznanjam p. n. občinstvu, da hočem delavnico svojega pokojnega moža, gospoda Franca Salkoviča, čevlarskega mojstra v Stolni ulici št. 2, pod večjim vodstvom tudi še v naprej voditi ter se priporočam

Marija Salkovič, Maribor, Stolna ul. 2

Angleško in dobro češko

sukno itd. za moške obleke in površnike nudi trdka
 Franjo Majer, Maribor, Gl. trg

DNEVNO SVEZE KISLO ZELJE

prvovrstne kakovosti na drobno
 in debelo priporoča trgovina

2278

F. Fijavž, Maribor, Frankopanova 10

Kakor napovedujejo vremenski preroki bo zima letos še hujša kot lanijska.

Dasiravno je vreme izvanredno toplo in ugodno je vendar
 neobhodno potrebno, da se že sedaj vsak zanima, kje
 si bo najugodnejše in najcenejše nabavil

L. ORNIK KRZNO

kot obšivek za zimski plašč.

2522

Špecialna izbira tega predmeta je le pri trdki

L. ORNIK, MARIBOR, KOROSKA 9

kjer si vsak lahko povsem neobvezno ogleda bogato zalogo.